Fábri István polgármester ünnepi beszéde az 1956-os forradalom és szabadságharc 70. évfordulója alkalmából megtartott megemlékezésen – Csömör, Petőfi Sándor Művelődési Ház, 2026. október 22.

Tisztelt Ünneplő Közönség!
Kedves Csömöri Polgárok!

Ezekben a napokban ma országszerte ünnepi megemlékezések zajlanak az 1956-os forradalom és szabadságharc 70. évfordulója alkalmából, így nagyközségünkben is. Az ’56-os hagyományt ápoló helyi közösség tegnap a kommunizmus áldozatainak emlékére éppen húsz éve felállított Gloria Victis Emlékműnél, illetve a mellette található református templomban tartotta rendezvényét. Ma délelőtt a Csömöri Mátyás Király Általános Iskola diákjai, élményközpontú oktatás keretében, emlékeztek a forradalmi eseményekre kreatív történelmi játékkal, történelemismereti foglalkozásokkal. Itt, a Petőfi Sándor Művelődési Házban 1956 helyi és térségi emlékeit örökítettük meg egy alkalmi kiállítás keretében. Délután, önkormányzati szervezésben közösen gyújtottunk mécseseket a budapesti harcok csömöri áldozatának, Knipfer Tibornak a sírjánál a temetőben, akiről településünkön a kilencvenes években utcát is elnevezett az akkori képviselő-testület. A községi ünnepségsorozat pedig a mai rendezvényünk után a Hősök terén szintén mécsesgyújtással zárul majd. A forradalmárok előtti záró főhajtás helyszíne a 2018-ban, eredeti állapotában felújított első és második világháborús emlékmű előtti tér lesz, amelynek szélén, és

ezt sokan talán nem tudják, az 1990-es években kegyeleti okokból az önkormányzat egy emléktáblát helyezett el annak a több tucat katonai emlékkőnek a helyén, amelyet a második világháborús harcokban a településünkön elhunyt szovjet katonákra emlékezve állítottak a szocializmus éveiben.

Csömörön számos első és második világháborús emlékhely, illetve 1956-os emléktábla, továbbá országosan is ismert központi emlékmű található. Gondolom, többen vannak, akiknek számára mindez kicsit soknak tűnhet…

Ám ne feledjük! 2022 februárjában, vagyis alig négy és fél éve ismét leporolták azokat a több mint fél évszázada tárolt szovjet tankokat, amelyek 1945-ben vonultak végig az országon, vagy amelyekből 1956-ban a pesti forradalmár ifjakra ágyúzáport zúdítottak. A birodalom katonái vörös színű, sarló-kalapácsos zászlókat tűztek ki akkor is, és ma is, csak éppen most nem a budapesti utcák épületeire, hanem a szétlőtt szomszédos ukrán városok épületeinek falára, lerombolt iskolák, kórházak, színházak romjai mellett.

Arról az ismét véres háborút indító országról és annak katonai gépezetéről van szó, amelyet jelenleg egy volt KGB-s főtiszt irányít és amelynek állami propaganda tévéi a mai napig csak budapesti villongásként, lázongásként beszélnek 1956-ról és nem hajlandók forradalomnak, főként nem szabadságharcnak elismerni a

magyar forradalmároknak a széles nagyvilág ámulatát kiváltó, dicső harcait.

Sőt, a legújabb orosz iskolai tankönyvek fasisztoid lázongásról beszélnek az ’56-os budapesti események kapcsán…

Ők, ott, Keleten, továbbra is a nagy orosz-szovjet birodalomról ábrándoznak, amely birodalomnak sajnos évtizedekig csatlós állama volt hazánk is; és amely birodalomnak az első, komoly sebet éppen az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc, a magyar nép heroikus harcai okozták. Igaz, ezt követően sokat kellett várni a szabadságra, ami végül az 1990-es rendszerváltással jött el Magyarországra és a térség többi államára.

Nyíltan lehetett immár beszélni az 1956-os eseményekről, és arra már nem ellenforradalomként tekintett az új hatalom, hanem a huszadik század magyar történelmének legnemesebb forradalmaként és szabadságharcaként.

Éppen ezért volt elszomorító, és egyúttal érthetetlen az a mögöttünk álló egy évtized, amikor a regnáló magyar kormány vezetői egyre inkább a szabadság eszméjét csak hírből ismerő Kelet felé orientálódtak; ezen belül pedig különösen az az elmúlt négy év, amikor hol nyíltan, hol burkoltan, de az orosz agresszor mellé álltak. Így a korábban sokáig politikai önigazolási pontként tekintett 1956-os forradalom és szabadságharc szent ügye háttérbe

szorult, aminek jele volt az is, hogy megdöbbentő módon elmaradtak még a központi megemlékezések is.

Hogyan lehetett elhallgatni 1956 hőseinek tetteit, hogyan lehetett külpolitikai irány egy minden európai értéket semmibe vevő diktátor körbeudvarlása?

A szabad világ előtt, és előttünk, szabad magyarok előtt ez mindvégig elfogadhatatlan alávetése volt egy országnak, a mi közös országunknak.

Itt, Csömörön, az országosan, sőt, nemzetközi szinten ismert emlékműnél szervezett megemlékezéseken is egyre inkább megtapasztaltuk, hogy mi az, amikor 1956 szelleme csorbul egy politikailag irracionális, morálisan elfogadhatatlan kormányzati politika mellett való kiállás miatt. Ennek volt egy emlékezetes, szégyenteljes megnyilvánulása, amikor kisszerű pártpolitikai igazodási kényszer miatt 2024 őszén az elvben a forradalom és szabadságharc eszméjének ápolására felesküdött szervezők nem engedték koszorúzni azt a helyi, csömöri politikai szervezetet, amely az élen járt abban, hogy lépésről-lépésre, tégláról-téglára sikerüljön lebontani az országot és annak demokratikus hagyományait eláruló politikai berendezkedést. 1990 óta nem volt példa arra, és a jövőben sem fordulhat elő, hogy Csömörön bármely helyi közösséget ne engedjük méltósággal megemlékezni nemzeti ünnepünkön egy önkormányzati szervezésű rendezvényen!

Ám hiába volt a kormányzati pálfordulás, az ország nagy részének történelmi emlékezete nem változott: városok, községek, kisebb falvak ünnepeltek az elmúlt években 1956 októberének évfordulóján, emlékeztek meg a diktatórikus állami berendezkedés ellen forradalmat kirobbantó, az elnyomó szovjet-orosz csapatok ellen szabadságharcot vívó magyar hősökről. Így volt ez Csömörön is, az önkormányzati alkalmakon.

2026. április 12-én visszatért az ország arra az útra, amit 1956 forradalmárai általános célként megjelöltek, amin 1990 rendszerváltói elindultak, amire a 2003-as európai uniós csatlakozási népszavazáson a magyar emberek voksoltak. Végre újra mindenki az 1956-os forradalomra és szabadságharcra emlékezik október 23-a alkalmával.

1956 hőseinek, az elnyomó belső és külső hatalmak hatalmas erőfölénye miatt nem adatott meg az, hogy új hazát építhessenek. Nekünk viszont most, 2026-ban ez megadatott. Igaz, nem kell hagyományos értelemben rendszerváltást megvalósítanunk, hiszen ezt a feladatot lényegében az 1990-es rendszerváltó pártok már elvégezték: az egypártrendszer helyett többpártrendszer kereteiben választhatjuk meg az ország vezetőit; a teljesen központosított tanácsrendszer helyett demokratikus módon választhatunk helyi önkormányzatokat; a szinte kizárólagos állami tulajdonon alapuló központi tervgazdaságot felváltotta a nagyrészt magántulajdonon alapuló piacgazdaság; a cenzúrázott és központi sajtó

világával szemben ma a sajtószabadság keretei között plurális média működik; a bíróságok évtizedek óta a jogállam érvényesülését biztosítják.

A feladat azonban a mai politikai vezetők, és előttünk, szabad polgárok előtt mégsem kevés.

Igazságos, a becsületes munkára, a valódi teljesítményre, és egyúttal a szolidaritásra épülő társadalmat kell építenünk. Egy olyan országot, ahol a társadalom ellen elkövetett vétkeknek következménye van. Egy olyan országot, amelynek egyaránt fontos és elengedhetetlen, szilárd építőkövei az egyén, a család, a polgárok közösségei, ahol az egyén és a közösség szabadsága alapérték, mint ahogyan a szakmai, szervezeti, intézményi és települési autonómia is nem csak hogy alapvetés, hanem a társadalom és az ország hatékony működésének elengedhetetlen feltétele.

Ha a jövőben ezen célok érdekében és ezen elvek alapján közösen dolgozunk, ki-ki a maga területén és lehetőségeihez mérten, akkor úgy gondolom, hogy méltóak leszünk 1956 októbere örökségéhez és egy boldog, virágzó Magyarországot építhetünk.

Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!